

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΗΝ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ ΠΡΑΣΤΙΟ-ΜΕΣΟΡΟΤΣΟΣ 2014

Το Τμήμα Αρχαιοτήτων, Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, ανακοινώνει τη λήξη της ανασκαφικής περιόδου του 2014 της αρχαιολογικής αποστολής του Πανεπιστημίου του Εδιμβούργου, στη θέση *Μεσόροττος* στο Πρασιό της Πάφου. Οι ανασκαφές διήρκησαν από τις 9 Ιουνίου μέχρι τις 13 Ιουλίου 2014 υπό τη διεύθυνση του Δρ. Andrew McCarthy, Βοηθού Καθηγητή του Τμήματος Ιστορίας, Κλασικών Σπουδών και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου του Εδιμβούργου και Διευθνή του Αμερικανικού Ινστιτούτου Κυπριακών Αρχαιολογικών Ερευνών (CAARI). Στο ανασκαφικό πρόγραμμα συνεργάζονται ειδικοί από διάφορες χώρες και φοιτητές.

Οι έρευνες φέτος επικεντρώθηκαν στα προϊστορικά κατάλοιπα της θέσης. Τα αρχαιότερα κατάλοιπα χρονολογούνται στην Ακεραμική Νεολιθική περίοδο και περιλαμβάνουν μια σειρά από στοιχεία που υποδηλώνουν εποχιακή χρήση, αποθηκευτικούς λάκκους και κατάλοιπα που σχετίζονται με την προετοιμασία τροφής. Σε δύο ξεχωριστές περιοχές της ανασκαφής βρέθηκαν δύο στοιχεία που υποδηλώνουν ποικιλομορφία και εξέλιξη σε πρακτικές πυροτεχνολογίας. Σε μια περίπτωση αποκαλύφθηκε ένας μεγάλος λάκκος με εσωτερικά τοιχώματα αποτελούμενα από πέτρες (Εικ. 1). Ο λάκκος διατηρεί ίχνη καύσης και είχε γεμιστεί με στάχτη. Εάν η κατασκευή αυτή σχετίζεται με το ψήσιμο τροφής, τότε ο λάκκος αυτός θα εξυπηρετούσε τις ανάγκες μεγάλου αριθμού ατόμων, πιθανόν κυνηγούς που θα δραστηριοποιούνταν στα γύρω βουνά. Σε άλλη περιοχή ανασκάφηκε μια μικρότερη κατασκευή (περ. 70 εκ.) της ίδιας χρονολογικής φάσης, αποτελούμενη από μια υπέργεια θολωτή κατασκευή από πηλό (pisi), όμοιο με τους σημερινούς φούρνους για κλέφτικο ή με τους φούρνους *tanour* (παραδοσιακός φούρνος της Μέσης Ανατολής). Ο μικρότερος αυτός θολωτός φούρνος θα μπορούσε να χρησιμοποιείτο για το ψήσιμο ψωμιών ή κρέατος αλλά σε μικρότερη κλίμακα, υποδηλώνοντας ποικιλομορφία στις δραστηριότητες που λάμβαναν χώρα στη θέση αυτή.

Εικ. 1.

Πολύ κοντά στο θολωτό φούρνο αποκαλύφθηκε σειρά από ρηχούς λάκκους, τουλάχιστον 12 στο σύνολό τους, που είχαν διανοιχθεί, ο ένας μέσα στον άλλο, κατά τη διάρκεια μιας μακράς χρονικής περιόδου, από την Ακεραμική Νεολιθική μέχρι την Ύστερη Νεολιθική περίοδο. Σε πολλούς από αυτούς τους λάκκους είχαν προσεκτικά τοποθετηθεί κάποια ξεχωριστής σημασίας αντικείμενα, γεγονός που φανερώνει μακρά κατοίκηση και συλλογικές μνήμες σχετικές με το χώρο. Ένας από τους πρωιμότερους λάκκους περιείχε ένα μικρό κύπελλο με προχοή, περίτεχνα κατασκευασμένο από πικρόλιθο, παρόμοιο με αυτό που βρέθηκε στην Καλαβασσό-Τέντα και με ευρήματα που ομοιάζουν με αντικείμενα από το Νεολιθικό οικισμό της Χοιροκοιτίας (Εικ. 2). Ένας λάκκος μεταγενέστερος, περιείχε μια ακέραιη ανθρώπινη σιαγόνα ενώ πιθανόν κάποτε να σωζόταν ολόκληρο το κρανίο. Σε έναν ακόμη πιο μεταγενέστερο λάκκο βρέθηκε ένα θρυμματισμένο μαγειρικό σκεύος που περιείχε λίθινο εργαλείο. Αυτή η συγκέντρωση των λάκκων μαζί με την επαναλαμβανόμενη χρήση του χώρου για την απόθεση ασυνήθιστων αντικειμένων υποδηλώνει ιδιαίτερες συμπεριφορές και τελετουργίες.

Οι έρευνες των προηγούμενων χρόνων αποκάλυψαν ένα περίπλοκο και μακρύ φάσμα κατοίκησης της Εποχής του Χαλκού. Φέτος, διερευνήθηκε μια νέα περιοχή στην οποία ανασκάφηκε ένας τοίχος της Εποχής του Χαλκού ο οποίος κινδύνευε λόγω της διάβρωσης της σημερινής επιφάνειας του εδάφους. Κατά τη σωστική αυτή έρευνα αποκαλύφθηκε θεμέλιο τοίχου αποτελούμενο από πέντε σειρές λίθων και μια σειρά από αδιατάρακτα δάπεδα τα οποία ήταν πλούσια σε αρχαιολογικά κατάλοιπα. Η έρευνα αυτή ήταν περιορισμένη και η ομάδα σκοπεύει να επανέλθει στην περιοχή αυτή σε μεταγενέστερο στάδιο.

Κατά τις φετινές έρευνες η ανασκαφή επεκτάθηκε στις περιοχές που χρονολογούνται στην Εποχή του Χαλκού και αποκαλύφθηκαν κατάλοιπα οικιών και εργαστηρίων της Πρώιμης και Μέσης Εποχής του Χαλκού. Η κατοίκηση κατά την Πρώιμη Εποχή του Χαλκού συνεχίζει να εκδηλώνει χαρακτηριστικά της προηγούμενης, Χαλκολιθικής περιόδου, όπως αρχιτεκτονική με καμπυλόγραμμα στοιχεία και προσαρμογές προγενέστερων υλικών καταλοίπων, ενώ σημαντικές αλλαγές σημειώνονται σε αντικείμενα και σε αρχιτεκτονικά στοιχεία που χρονολογούνται στην μετάβαση στη Μέση Εποχή του Χαλκού, εποχή κατά την οποία οι κάτοικοι εντείνουν τον τρόπο ζωής τους και την κοινωνική τους οργάνωση. Κατά τις φετινές έρευνες επιβεβαιώθηκε ότι, ένας μεγάλων διαστάσεων τοίχος (1.6 εκ μέγιστο πλάτος) που κτίστηκε για να ορίσει δύο περιοχές, παρουσιάζει σε ένα του σημείο μονοπάτι που διαπερνά τον τοίχο με ράμπα από βότσαλα, συνδέοντας τα ψηλότερα με τα χαμηλότερα σημεία της θέσης. Σε κάποιο σημείο η ράμπα φράχθηκε με μια επέκταση του τοίχου, ίσως λόγω αποχετευτικών προβλημάτων. Αυτά τα μεγάλης κλίμακας κατασκευαστικά επεισόδια έλαβαν χώρα λίγο πριν εγκαταλειφθεί η θέση, στα τέλη της Μέσης Εποχής του Χαλκού. Ο χώρος κατοικήθηκε ξανά μετά την Ύστερη Εποχή του Χαλκού, κατά τη Γεωμετρική περίοδο.

Fig. 2.